

Vooraf

Het Deltaplan Dementie is voor Nederland hét actieprogramma om gezamenlijk het hoofd te bieden aan de gevolgen van dementie. Die gevolgen zijn immers groot: zowel in aantallen mensen die direct of indirect door de ziekte worden getroffen, als in kosten als in maatschappelijke impact. Dementie raakt ons allemaal. Met dit jaarverslag maken we de voortgang van het Deltaplan Dementie inzichtelijk voor ieder die geïnteresseerd en betrokken is.

Dit jaarverslag is alleen digitaal beschikbaar via onze website: www.deltaplandementie.nl. Daar vindt u ook de actuele stand van zaken rond de voortgang, interviews en achtergrondinformatie.

Voor het Deltaplan Dementie stond het jaar 2015 zowel in het teken van de uitvoering als de verdere ontwikkeling. Het aantal leden is verdubbeld, de coöperatie is verder uitgebouwd en de bekendheid is verder gegroeid. De leden toonden zich betrokken om mee te denken én mee te doen. Samen werken we zo aan het Deltaplan Dementie.

Samen

‘Samen doen we onderzoek om dementie te genezen en te voorkomen’

‘Samen werken we aan betere dementiezorg’

‘Samen bouwen we aan een dementievriendelijke samenleving’

Met de vergrijzing groeit het aantal mensen met dementie gestaag. We kennen de getallen. Op dit moment hebben zo'n 260.000 mensen dementie en dat aantal zal de komende jaren verder oplopen. Om de zorg en ondersteuning voor al deze mensen overeind houden moet er veel gebeuren. We willen dat mensen met dementie zo lang mogelijk op een goede en veilige manier thuis kunnen blijven wonen. Dat is, naar mate de dementie verder vordert lang niet eenvoudig. Mantelzorg is essentieel maar fysiek en emotioneel zwaar. Zorg en ondersteuning richt zich daarom op de patiënt én mantelzorg. Het is belangrijk dat zij zich beide gesteund weten en ook maatschappelijk

mee blijven doen. Kennis van dementie en meer begrip in de samenleving is nodig om manieren te vinden om mensen met dementie te blijven betrekken. Met het Deltaplan Dementie werken we hier hard aan. Door de zorg en ondersteuning van mensen te verbeteren en door de samenleving meer dementievriendelijk te maken. Maar alleen als we dementie leren begrijpen kunnen we aangrijpingspunten vinden om dementie daadwerkelijk te voorkomen, te behandelen en te genezen. Onderzoek vormt dan ook een belangrijk onderdeel van het Deltaplan Dementie. In dit jaarverslag leest u wat we in 2015 hebben gedaan en bereikt.

De Coöperatie Deltaplan Dementie

Het Deltaplan Dementie is ontstaan vanuit de overtuiging dat we alleen antwoorden en oplossingen kunnen vinden voor het dementievraagstuk als we krachten, kennis en creativiteit bundelen. Als we samenwerken zijn er voor mensen met dementie en hun families werelden te winnen.

Daarvoor is in 2014 de Coöperatie Deltaplan Dementie U.A. opgericht. Doel van de coöperatie is om, als maatschappelijke onderneming en met betrokkenheid en zeggenschap van de leden, uitvoering te geven aan de doelstellingen van het Deltaplan Dementie. De coöperatie fungeert daarbij als aanjager en verbinder. Met het groeiend aantal leden, is ook de bekendheid van het Deltaplan Dementie toegenomen en de positie als breed en krachtig nationaal initiatief verder versterkt.

De 'dementiebrief' van 7 juli 2015 van het ministerie van VWS aan de Tweede Kamer onderstreept het belang van samenwer-

king, nauw aansluitend bij de ongedeelde leefwereld van de mens met dementie en de mantelzorg. Het is verheugend dat het Deltaplan Dementie in de brief een centrale plaats heeft gekregen. Daarmee bevestigt VWS opnieuw het belang dat zij er aan hecht. Het Deltaplan Dementie is immers in het leven geroepen voor die gezamenlijke aanpak.

Een groeiend aantal leden

In 2015 is het aantal aangesloten leden verdubbeld tot 32 leden. Leden zijn afkomstig uit het bedrijfsleven, wetenschap, kenniscentra, zorginstellingen, zorgverzekeraars en patiëntenorganisaties (voor een overzicht zie bijlage).

Afhankelijk van de aard en omvang van de organisatie bedroeg in 2015 de contributie €1.500 tot €10.000. De zeggenschap van de leden is vastgelegd in de statuten.

Leden

Achmea/
Zilveren Kruis

Alzheimer
Nederland

Alzheimercentrum
ZW Nederland

CareClowns

Cordaan

CZ Groep
Zorgverzekeraar
U.A.

DAZ

Dementie-winkel.nl

Ervarea

Espria

FamileNet

Gino B.V.

ISAO

KC Dementie
op Jonge Leeftijd

MSD/Merck

Nederlandse
Vereniging voor
muziektherapie

Bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Deltaplan en stelt alles in het werk om de noodzakelijke randvoorwaarden te creëren om de doelen op het gebied van onderzoek, kwaliteit van de zorg en een dementievriendelijke samenleving te (doen) realiseren.

Het bestuur vormt in de samenstelling een afspiegeling van het publiek-private karakter. Het wordt ondersteund door een kleine werkorganisatie onder leiding van de directeur.

Bestuursleden hebben op persoonlijke titel zitting en zijn onbezoldigd, met uitzondering van de voorzitter die een vacatievergoeding ontvangt conform SER-richtlijnen.

In 2015 kwam het bestuur 7 keer in vergadering bijeen.

Vanaf 1 september is Marijke Vos voorzitter van de Coöperatie Deltaplan Dementie. Marijke combineert het voorzitterschap met haar andere werkzaamheden, waaronder het lidmaatschap van de Eerste Kamer. Ook is zij bestuursvoorzitter van de MOgroep. Marijke Vos volgde Pauline Meurs op die wegens het aanvaarden van voorzitterschap van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving de voorzittershamer van het Deltaplan Dementie moest neerleggen.

In april 2015 is het Fonds Deltaplan Dementie opgericht. Dit fonds is ondergebracht bij Alzheimer Nederland. Via het fonds is het mogelijk gericht gelden te verwerven bij particulieren, fondsen en bedrijven om uitvoering van de pijlers van het Deltaplan Dementie financieel mogelijk te maken. Besteding van de middelen uit dit fonds gebeurt op aanwijzing van het bestuur van het Deltaplan Dementie.

Marijke Vos

Phillip Scheltens

Frido Kraanen

Edvard Beem

Marco Blom

Robbert Huisman

Jan Vuister

Denijs Guijt

Monique Schouten

Ellen van den Beld

Communicatie

De ambitie van het Deltaplan Dementie om 'samen het verschil te maken' en het hoofd te bieden aan dementie als maatschappelijk vraagstuk vraagt om zorgvuldige en continue communicatie op verschillende niveaus.

De communicatieactiviteiten stonden in 2015 in het teken van:

- 1 het vergroten van de zichtbaarheid van het Deltaplan Dementie
- 2 het vestigen en bewaken van een goede reputatie
- 3 het activeren van huidige leden en het werven van nieuwe leden.

• Website

De website www.deltaplandementie.nl is in 2015 uitgegroeid tot de centrale drager van communicatie rondom het Deltaplan Dementie. Een terugkerende rubriek is het interview met leden van het Deltaplan Dementie waarin de betrokkenheid met het

Deltaplan Dementie tot uiting komt. In 2015 zijn 6 interviews geplaatst. Om de pijler onderzoek toegankelijker te maken en de breedte van dementieonderzoek te onderstrepen is in 2015 gestart met de rubriek 'Het gezicht van dementieonderzoek' waarin projectleiders uit gehonoreerde Memorabelstudies vertellen over hun ambities, resultaten en samenwerkingsverbanden. In 2015 zijn 9 publicaties op de website geplaatst. De interviews zijn ontwikkeld in nauwe samenwerking met ZonMw en in eenzelfde rubriekvorm zichtbaar op de website van ZonMw.

• Nieuwsbrief

In 2015 is een start gemaakt met de digitale nieuwsbrief; Deltaplan Dementie Nieuws. De nieuwsbrief brengt nieuws over ontwikkelingen, trends en activiteiten en wordt aan ruim 800 belangstellenden gestuurd. De nieuwsbrief verschijnt 4 x per jaar.

Deltaplan
Dementie

NIEUWS

• Themabijeenkomsten

Voor een netwerkorganisatie als het Deltaplan Dementie is het belangrijk om leden te betrekken, te inspireren en te activeren. Hiervoor is in 2015 een vijftal themabijeenkomsten georganiseerd.

1 Met lidorganisatie Cordaan een middag met als thema 'Gelukkig langer thuis, thuis langer gelukkig?' Ruim vijftig zorgprofessionals en andere geïnteresseerden wisselden met elkaar van gedachten over

de ambities om ouderen langer thuis te laten wonen en de dilemma's die daaruit voortvloeien.

2 Leden van het Deltaplan Dementie kregen een exclusief kijkje in de keuken van Nutricia Research, tevens lid van het Deltaplan Dementie. In het prachtige gebouw in Utrecht wordt onderzoek gedaan en worden producten ontwikkeld met de ambitie om mensen langer gezond te laten leven.

3 Ervaringsgericht theater stond centraal in de themabijeenkomst in samenwerking met lidorganisatie Ervarea. De middag gaf op een indringende manier een inkijkje in de belevingswereld van iemand met dementie.

4 Met als thema “Dementiezorg, hoe ver is Friesland?” lieten 75 zorgverleners, casemanagers, verpleegkundigen en adviseurs zich inspireren door de manier waarop partner TinZ vorm geeft aan het regionale netwerk dementie en casemanagement.

5 In samenwerking met ZonMw werd een interactieve bijeenkomst georganiseerd over het belang van dementieonderzoek. Aan de hand van presentaties van 4 Memorabel projectleiders ontstond een levendige discussie over de output en samenwerking.

• Jaarevent

In november ontmoetten en inspireerden zo'n 250 bezoekers, afkomstig uit de zorg, de medische wereld, de wetenschap, het bedrijfsleven en de overheid elkaar tijdens de tweede editie van het Jaarevent Deltaplan Dementie. Naast een plenair programma waarin de 3 pijlers worden belicht, lag in deze editie veel nadruk op een interactief workshopprogramma dat verzorgd werd door de lidorganisaties. Het veelzijdige workshopprogramma bevatte 12 workshops die elk 2 maal werden aangeboden. Ook presenteerden de leden zich op de informatiemarkt die dit jaar voor het eerst georganiseerd werd. De Rijtuigenloods werd optimaal benut doordat enkele lidorganisaties de ochtend gebruikten om een eigen programma aan hun achterban aan te bieden.

'Kabinet steunt ons plan 'Dementievrienden'. @gaan aan de slag'

• Twitter

Het aantal 'volgers' is in 2015 verviervoudigd; van 128 naar 505. Het Deltaplan Dementie plaatste zelf 209 berichten en retweette 216 berichten. Er is het meeste Twiterraandacht voor overheidsgericht nieuws. Ook is veel belangstelling voor berichten over dementieonderzoek.

VriendenLoterij

De VriendenLoterij besloot om haar PrijzenMarathon te koppelen aan het werk van Alzheimer Nederland. De PrijzenMarathon is elk jaar een groots opgezette landelijke, cross-mediale campagne. Onder het motto 'Samen voor een toekomst zonder Alzheimer' vroegen BN'ers André van Duin en Irene Moors in de editie van 2015 om aandacht voor dementie en riepen zij op om in actie te komen voor meer onderzoek. De campagne begon op 21 september en duurde tot half december. In totaal zijn er ruim 34.000 geormerkte loten verkocht. De opbrengst komt ten goede aan het weten-

schappelijk onderzoek in het kader van het Deltaplan Dementie. Daarnaast heeft de PrijzenMarathon enorm bijgedragen aan de zichtbaarheid van het thema dementie en leverde zeer veel media-aandacht op.

Financiën

De exploitatiebegroting voor 2015 bedroeg 295.000 euro. Dekking is gevonden uit een bijdrage via ZonMw van het ministerie van 125.000 euro en de contributies van de leden. Het boekjaar kon worden afgesloten met een positief resultaat van 65.000 euro. Het resultaat is toegevoegd aan de reserve, waardoor contributies voor 2015 konden worden verlaagd. De contributieregeling is hierop aangepast. Per 1 januari 2016 is voor nieuwe leden een eenmalige entreefee ingevoerd.

Uitvoering: de drie pijlers van het Deltaplan Dementie

De uitvoering van het Deltaplan Dementie steunt op drie pijlers: onderzoek, zorgverbetering en de dementievriendelijke samenleving. Daarmee richt het Deltaplan Dementie zich zowel op de patiënten van vandaag als op die van morgen.

Pijler 1: Baanbrekend dementieonderzoek gestart

De onderzoekspijler van het Deltaplan Dementie wordt ingevuld via het onderzoeks- en innovatieprogramma Memorabel. Doel is om baanbrekend onderzoek te starten om het ontstaan van dementie te begrijpen en aangrijpingspunten te vinden voor preventie, diagnostiek en behandeling. Daarnaast is het de bedoeling om instrumenten, interventies, en zorgmodellen te ontwikkelen om de zorglast te verminderen. Via Memorabel participeert Nederland in het EU-programma Joint Programme Neurodegenerative Disease Research (JPND).

De uitvoering van Memorabel is in handen van ZonMw. De eerste fase is in 2013 gestart en loopt tot 2017. Door het ministerie van VWS is een bedrag van €32 miljoen beschikbaar gesteld. Via samenwerking met gezondheidsfondsen en bedrijven is voor circa €4,8 miljoen cofinanciering gerealiseerd. Alzheimer Nederland en PGGM hebben gezamenlijk deelgenomen aan de ronde 'Innovaties voor mensen met dementie en hun mantelzorgers'.

21
nationale
onderzoeks-
projecten

76
ingezonden
ideeën

16
focusgroepen

Het jaar 2015 stond in het teken van de uitvoering van de eerste fase van Memorabel. De studies die voor 2015 zijn gestart werden gevolgd en soms bezocht. Het overgrote deel van de projecten loopt volgens planning. Dit jaar is het eerste onderzoek succesvol afgerond.

Subsidierondes 2015

In 2015 vonden twee subsidierondes plaats. In juni werden negen persoonsgebonden subsidies verstrekt binnen de ronde 'Memorabel Fellowships', met als doel 'high risk / high gain' onderzoek gericht op de oorsprong en het mechanisme van dementie.

Een tweede ronde was 'Innovaties voor mensen met dementie en hun mantelzorgers'. Deze ronde richtte zich op onderzoek naar innovaties die mensen met dementie in staat stellen op een verantwoorde manier langer thuis te kunnen blijven wonen. Van de 62 projectideeën die werden ingediend konden er na beoordeling en selectie twaalf worden gehonoreerd.

Via Memorabel neemt Nederland deel aan JPND. Nederland neemt deel aan zeven projecten, waarvan bij één als coördinator.

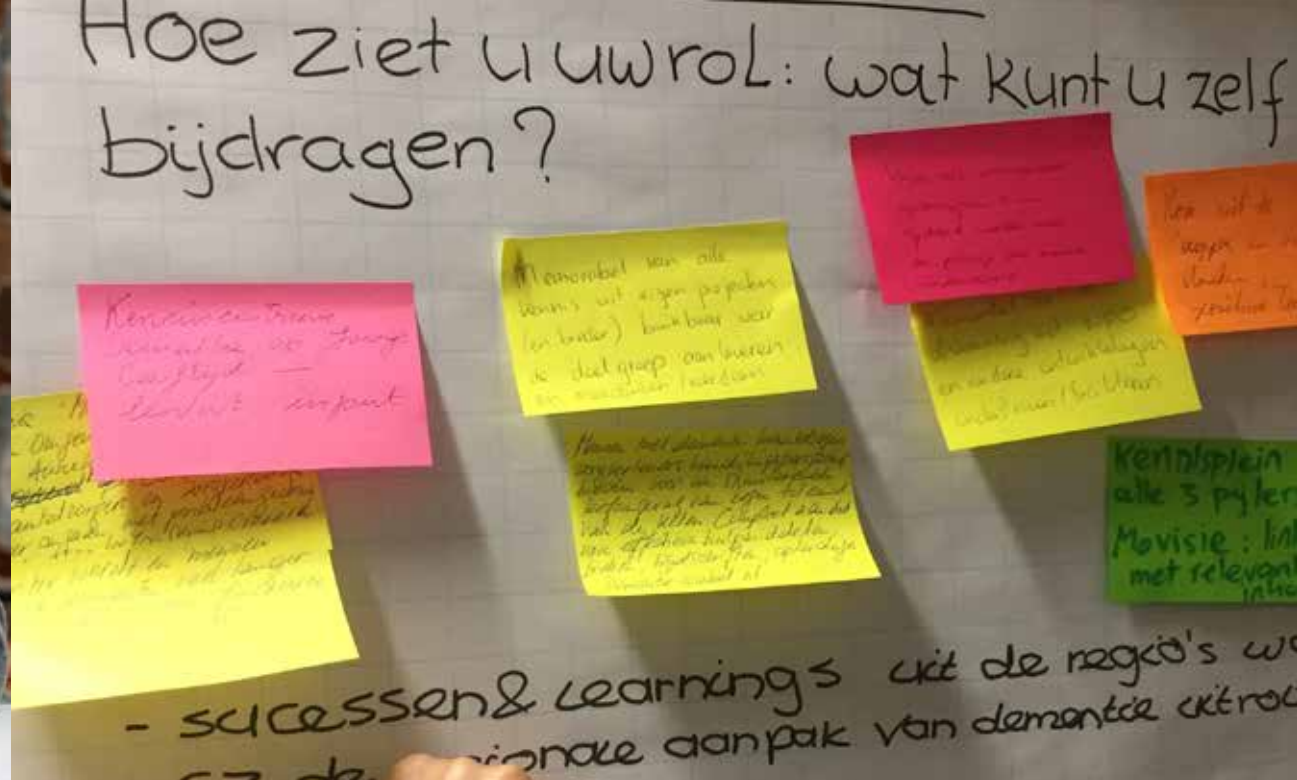
Om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de wensen en behoeften van dementiepatiënten zelf zijn door ZonMw in samenwerking met Alzheimer Nederland in totaal 21 focusgroepen gehouden.

Actualisatie

In 2015 werd de inhoudelijke update van Memorabel geïnitieerd. Het resultaat van deze inventarisatie geeft input geven voor fase 2 van Memorabel, die zal lopen van 2017 tot en met 2020.

Als eerste stap is de stand van de wetenschap geïnventariseerd. Vervolgens is onder een belanghebbenden, waaronder patiënten en hun naasten, een raadpleging uitgevoerd die nieuwe kennisvragen heeft opgeleverd. Tenslotte is een digitale oproep gedaan om hierin een nadere prioritering aan te brengen. In totaal hebben 1151 personen hier gebruik van gemaakt en hun voorkeur bekend gemaakt.

Pijler 2: Beter zorg en ondersteuning voor mensen met dementie

De zorg en ondersteuning voor mensen met dementie moet beter. Op punten als vroegsignalering, diagnostiek, casemanagement, integrale zorgplannen, medicatie, mantelzorgondersteuning, doorverwijzing en afstemming in de zorgketen signaleerde de Inspectie voor de Volksgezondheid al in 2013 verbeterpunten. Bovendien bestaan er tussen regio's grote verschillen in de kwaliteit van zorg en ondersteuning die mensen met dementie ontvangen. Een onwenselijke situatie.

Maar de zorg moet ook anders, willen we die ook in de toekomst op niveau houden bij meer patiënten en minder mensen en beperkte middelen. Mensen moeten daarom langer veilig thuis kunnen blijven wonen en willen dit zelf vaak ook. Met de transitie die in 2015 zijn ingezet verandert het speelveld. De noodzakelijke integrale aanpak vraagt

nieuwe manieren van samenwerking en een update van de zorgstandaard.

Voor de ontwikkeling van deze pijler was 2015 een belangrijk jaar. Het bleek niet eenvoudig om de ontwikkelde plannen van de grond te krijgen, maar er is belangrijke vooruitgang geboekt en noodzakelijke stappen op weg naar uitvoering zijn gezet.

Met de brief aan de Kamer van 7 juli 2015 geeft VWS steun aan het Deltaplan Dementie. VWS pleit voor een brede landelijke aanpak en een coalitie waarin alle betrokken partijen eendrachtig optrekken om verbeteringen te realiseren. VWS noemt in de brief drie speerpunten die bij de invulling van deze pijler terugkomen en maakt hier een bedrag van €6 miljoen voor vrij: versterking van het netwerk rond patiënt en mantelzorger, structureel verbeteren en ruimte voor dementiezorg.

Op basis van de eerder ontwikkelde plannen en in het licht van de brief van VWS zijn aan het einde van het jaar de contouren van een zes-stappenplan vastgesteld. Daarbij is ondermeer gebruik gemaakt van de uitkomsten van een werkbijeenkomst met de leden op 18 november.

De zes stappen in het kort:

- 1** Centraal staat het verbeteren in de dagelijkse praktijk van de zorg en ondersteuning van mensen met dementie en hun familie.
- 2** Inzetten op kennisontwikkeling rond effectieve netwerkstructuren en ketensturing op regionaal niveau.
- 3** Starten van experimenten ketenfinanciering.

4 Opzet van een kennisplatform en thematische landelijke werkplaatsen.

5 Ontwikkeling registratie in aansluiting op bestaande initiatieven.

6 Actualisatie zorgstandaard, inclusief indicatorenset, als resultante van bovengenoemde punten.

Met het ministerie zijn gesprekken gestart over de nadere uitwerking van het stappenplan.

Tevens zijn met vijf grote zorgverzekeraars afspraken gemaakt voor de invulling van stap twee. De verzekeraars vinden elkaar op de noodzaak om gezamenlijk op zoek te gaan naar effectieve netwerkstructuren en effectieve ketensturing op regioniveau en werken hiervoor gezamenlijk een plan van aanpak uit.

Pijler 3. Op weg naar een dementievriendelijke samenleving

Het is belangrijk dat dementie in de maatschappij het imago van taboe verruimt voor begrip. Het Deltaplan Dementie zet erop in dat mensen met dementie en hun familie zo lang mogelijk deel kunnen nemen aan het normale leven. Daarvoor is het nodig de samenleving dementievriendelijk te maken door het ontwikkelen van awareness, nieuwe concepten, diensten en producten. In

2014 is hiervoor een raamwerk ontwikkeld dat bestaat uit zeven domeinen.

In de eerder genoemde brief van 7 juli aan de Tweede Kamer kondigt Staatssecretaris Van Rijn, in het kader van het Deltaplan Dementie, de campagne 'Samen Dementievriendelijk' aan. Hiervoor stelt het ministerie van VWS €10 miljoen beschikbaar. De campagne zal worden uitgevoerd door Alzheimer Nederland en PGGM in samenwerking met de leden van het Deltaplan

Dementie. Daarmee heeft pijler 3 in belangrijke mate invulling gekregen.

De campagne 'Samen Dementievriendelijk' heeft als doel om een beweging tot stand te brengen en de kennis over het omgaan met dementie in het dagelijkse leven te vergroten. Daarbij zijn dementievrienden de spil. Centraal staan de volgende doelstellingen:

- 1 Het vergroten van de bewustwording van en inzicht in het perspectief van mensen met dementie en hun mantelzorgers;
- 2 Registratie van 310.000 'Samen Dementievriendelijk' activatie van deze Dementievrienden door ze toe te rusten met kennis en vaardigheden over dementie. Toegerust met deze kennis en vaardigheden kunnen

Dementievrienden zich daarna op een eigen manier inzetten voor mensen met dementie en hun mantelzorgers.

De campagne richt zich op het algemeen publiek, bedrijven en gemeenten.

In 2015 is Alzheimer Nederland gestart met Dementie.nl een multimediaal hulp- en informatieprogramma voor mensen die zorgen voor iemand met dementie. Met dit platform worden mantelzorgers gedurende het hele ziekteproces ondersteund. Alzheimer Nederland betreft waar mogelijk ook lidorganisaties van het Deltaplan Dementie bij de ontwikkeling van het platform. In 2015 waren dit CZ en PGGM.

Bijlagen

Bijlage 1 Leden per 31 december 2015

Bijlage 2 Bestuur en bureau

Bijlage 3 Jaarrekening 2015

Bijlage 1

Leden per 31 december 2015

Achmea/ Zilveren Kruis
Alzheimer Nederland
Alzheimercentrum ZW Nederland
CareClowns
Cordaan
CZ Groep Zorgverzekeraar U.A.
DAZ
Dementie-winkel.nl
Ervarea
Espria
FamileNet
Gino B.V.
ISAO
KC Dementie op Jonge Leeftijd
MSD/Merck
Nederlandse Vereniging voor
Muziektherapie

Nefarma
NFU
Nutricia
PG Raad Noord-Brabant
PGGM
Pharos
Philips Healthcare
Poiesz Uitgevers
Rabobank
Radboud UMC
Stichting Geriant
Tinz Netwerk Dementie Friesland
Vilans
Vumc Alzheimercentrum
ZN
ZonMw

Bestuur:

Marijke Vos	onafhankelijk voorzitter
Philip Scheltens	vice-voorzitter, representeert de academische centra
Frido Kraanen	penningmeester, representeert het bedrijfsleven
Edvard Beem	portefeuille onderzoek, representeert onderzoek en innovatie
Marco Blom	portefeuille dementievriendelijke samenleving, representeert patiënten en mantelzorgers
Robbert Huijsman	portefeuille praktijkverbetering, representeert de zorgverzekeraars
Jan Vuister	portefeuille praktijkverbetering, representeert de zorgaanbieders
Denijs Guijt	secretaris

Bureau:

Denijs Guijt	directeur
Monique Schouten	communicatieadviseur
Ellen van den Beld	secretariaat

Balans per 31 december 2015

	31 december 2015	31 december 2014
Activa		
Vlottende activa		
Debiteuren	19.500	-
Overige vorderingen & overlopende activa	70.573	176.809
Liquide middelen	225.041	257.349
	315.114	434.158
Totaal activa	315.114	434.158
Passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	169.586	104.242
	169.586	104.242
Kortlopende schulden		
Crediteuren	1.747	26.667
Vennootschapsbelasting		26.060
Overige schulden & overlopende passiva	143.781	277.190
	145.528	329.917
Totaal passiva	315.114	434.158

Staat van baten en lasten 2015

	realisatie 2015	begroting 2015	realisatie 2014
Baten			
Bijdrage VWS	126.095	125.000	252.190
Bijdrage werkorganisatie 2013	-	-	115.000
Ledencontributie	179.500	150.000	150.000
Overige baten	25.069	20.000	24.250
In kind bijdragen 2013	-	-	5.900
In kind bijdragen	-	-	114.560
Totale baten	330.664	295.000	661.900
Lasten			
Personeelskosten	172.270	151.500	222.895
Huisvestingskosten	10.382	10.500	9.350
Verkoopkosten	83.157	95.500	127.800
Kantoorkosten	6.878	13.600	28.230
Algemene kosten	18.471	20.000	143.240
Totale lasten	291.158	291.100	531.515
Financiële baten en lasten	222	-	83
Totale lasten	291.380	291.100	531.598
Saldo baten -/- lasten	39.284	3.900	130.302
Vennootschapsbelasting	26.060	-	-26.060
Resultaat boekjaar	65.344	3.900	104.242